

DOSTLUKTAN, HÜMANİZME BARIS YOLU ;

Canlilik adına , sonsuzlugun içindeki bir gezegen üzerinde varolmak insanligi, evrende tek basina birakmistir. Ancak insan yine de çağlar boyu, gezegenimizin gizemli yapisinin dengesini bozmak için özel bir çaba harcamaktadır sanki. Hatta bu çaba günümüzde, doganın denge unsurlarina (yasam destek sistemlerini olusturan organizmalar) kadar indirgenmistir. Bunun kökeninde yatan en önemli etkenin ise, benlik duygusu olduğu kanisındayim. Çünkü insanlik ilkelerine yönlendirilmeyen benlik duygusu, çıkariciligi ve siddeti dogurur. Ancak benligi egitirken, sevgiyle yüklemek; sevgiyi yüklerken de, dengeli olmak gerekir. Sevgiyi verirken ve alırken dengeli olmanın temelinde yatan etkenlerin basında ise, duyarli ve düşünceli olmak gerektiği kanisındayim. Ancak böylece, duyguların önü açilir ve kendisini baskasına yansıtacak bir ruh bulur. Bu kosullar, dostlukların baslangicini olustururken; ayrıca insanın bir baskasına, saygi ve hosgörü göstermesi yanında, sevinç ve hüzünlerin paylaşimini da öğretir. Çünkü dostluk anlayisinin kökeninde, erdemlilik vardır. Ancak, beyin ve ruh bütünlüğüne yansıtılmış erdemlilik, dostlugu hayata geçirmis demektir.

Dünya üzerinde kurulmuş kara parçalarında, yaklaşık yedi milyar civarında insan yaşamaktadır. B unlar arasındaki, tek ortak bilinç ise sevgidir. Bu nedenle sevginin dili, dini, irki, ve milliyeti yoktur. Fakat, bencillik ve çıkaricilik almış basını giderken; sevgiyi köreltmekte, paylaşım ve dayanışmayı en aza indirmektedir. Giderek artan asirilikler ise; doganın bir parçası olan insanla, diğer canlı yaşam arasına bir mızrak gibi girmektedir. Biz insanlar her nedense, yaparken yıkan, yıkarken yerine koymasını bilmeyen bir yapıya sahibiz. Çünkü sadece söylediğimiz ama çoğunlukla yapmadığımız, bir dostluk anlayışının çürümüşlüğü içerisinde kaybolup gidiyoruz. Bu nedenle her geçen gün, doganın acımasız yüzüyle daha çok karsilasiyoruz. Sayet bu acılarla, daha fazla yüzyüze gelmek istemiyorsak; onun güler yüzünü soldurmadan, onunla dost olmaya çalışmalıyız artık.

Sayet dostlugun derecesini, çıkar ilişkilerinin ölçüsü belirliyorsa; buna da dostluk demek olası degildir. Paylaşım ve dayanışmanın olmadığı bir dostluk ancak, agıza yer etmiş bir sözcükten başka bir şey ifade etmez. Hatta, arkadaşlık bile denemeyecek bu dostluk olsa olsa, çıkaricilik üzerine kurulmuş bir ortaklık olabilir. Çünkü ilişkilerdeki çıkarlar, yardımlaşma ve dayanışmayı belirlemeye başlamıştır artık. Böyle dostluklar kimileyin, başlamadan biterken; kimileyin de, aldatmacalarla yürütülmeye mahkumdur. Bu nedenle, çıkar ve bencillik hiçbir zaman duyguların, belirleyicisi ve sürükleyicisi olmamalıdır. Bu duygular olsa olsa ancak, uyanmadan önce görülen güzel düşlerin kabusu olabilir. Gerçek bir dostluk, baslibasına bireysel bir güçtür çünkü. Ancak buna, dostlugun gücü demek daha doğru bir yaklaşım olduğu kanisındayim. İnternet' ten alınma bir savas öyküsü bunun, güzel bir örneğidir.

Asker en iyi arkadaşının biraz ilderde kanlar içerisinde düştüğünü gördü. İnsanın basını bir saniye bile siperin üzerine çıkaramadığı bir anda asker; tegmene kostu.

- **Tegmenim, fırlayıp arkadaşımı alıp gelebilirmiyim.**
- **Delirdin mi?..** der gibi askere baktı tegmen.
- **Gitmeye değer mi? Arkadaşın delik desik olmuş... Büyük olasilikla ölmüştür bile, kendi hayatını da tehlikeye atma!..** Asker ısrar etti.
- **Tegmen : Peki, git o zaman!.**

İnanılması güç bir mucize... O korkunç ates yağmuru altında arkadaşına ulasan asker onu, sirtına aldı ve kosa kosa döndü. Birlikte siperin içine yuvarlandılar.

Kanlar içindeki askeri muayene eden tegmen onu, siperine taşıyan arkadaşına döndü:

- **Sana degmez, hayatını tehlikeye atma demistim, bak nitelim ölmüs.**
- **Degdi tegmenim, degdi dedi asker.**
- **Nasil degdi? Bu adam ölmüs görmüyor musun ?** dedi tegmen.
- **Gene de degdi komutanım... Çünkü yanına ulastigimda henüz yasiyordu. Onun son sözlerini duymak, dünyaya bedeldi benim için...**

Ve arkadaşının sözlerini göz yaşları içerisinde tekrarladi tegmene:

- **“Jim, geleceğini biliyordum... Geleceğini biliyordum!..”** demisti ona arkadası.

Ancak böylesine güçlü bir dostluk, Mitolojik tanrileri kiskandırabilir ve her türlü bireysel güçten daha etkilidir. Ülkeler arasında güce dayalı bir dostluk anlayışında, böyle bir dostluğa yer varmidir ama sanmıyorum?! Çünkü çağlar boyu yaşadığımız dünyada, paylaşım ve dayanışmanın yerini çoğunlukla, bilek ve ekonomik gücün üstünlüğü almıştır. Uluslar arasındaki ilişkilerde, dostluk yoktur; ama belki, barıştan(!) sözedilebilir... Barış da ancak, karşılıklı esit güce dayalı bir, paylaşım ve dayanışma ile kurulabilir. Çünkü barışın temelinde sevgiden çok, karşılıklı çıkarlara dayalı saygı vardır. Uluslararasıda ancak böylece, Özgürlük ve dengeli ilişkilerle barış ayakta durur çünkü. Bu nedendir ki, yaslı ve yorgun gezegenimizde gerçek bir barış hiç olmamıştır. Nedeni ise ulusların üstün çıkarları onlara sürekli, dostluk ve barış oyunları oynatmış olmasıdır. Gücünün güçsüzü ezdiği sömürü düzenindeki bu anlayışta, ilişkilerin dengesizliği yanında; sömürü düzeninin doğasında ki, az verip, çok almak vardır çünkü. Bu düzen içerisinde de barış bir şekilde sürdürülebilir belki; ama dostluk asla... Böyle bir barışla bile, dostluk değil; ama ‘barış içerisinde yan yana’ sloganlarıyla süslenen barış ancak sürdürülebilir belki. Günümüzün uluslararası politikalarında ise, ‘Biz’ anlayışı olan barış yerine sürekli, Ben’ kompleksinin hissettirildiği barış uygulanmaktadır çünkü. Bu aşamada da, “Ancak ben istersem dostça barış içerisinde yaşayabilirsin” diyen, bilinç altı anlayışı da sömürüyü giderek artırmaktadır.

Dengelerin ortadan kalktığı günümüzde artık Psikolojik savaşlar bitmiş yerini, güç savaşları almıştır. Bu gidisi beğenmeyen insanlık ise, bir çıkmaz sokagın ortasında kalmış gibi... Endişe ve kaygı içinde; bir şeyleri paylaşmaktan çok, güçlerini artırmaya yönelmektedir. Bir baskı unsuru olmayı amaçlayan ‘**Avrupa Birliği**’ ise, bu oluşuma bir örnektir. Fakat yine de uluslar, geleceklerini garanti altında görememekteler. **A.B.D’de; ‘Newyork’daki Ticaret Merkezinin İkiz Kulelerine,’** 11 Eylül’de yapılan terörist saldırılar yanında; aynı ülkenin, ‘**Kitle İmha ve Biyolojik Silahları**’ bahane ederek **Irak’a** saldırması sadece, olmuş iki örnektir. Gezegenimiz hala sovenizm kaynaklı, uluslar arası hırs ve tutkuların gösterisine sahne olmaktadır.

Barış içinde yaşamak için, tutku ve güce dayalı “SOVENİZM” yerini; güven ve sevgiye dayanan “HÜMANİZM”e bırakmalıdır artık. Çünkü, dostluğun ve barışın temel ilkesi olan Hümanizm’de, tutku yok, tutarlılık vardır. Nefret yok, saygı vardır. İnsanı sevmek ve sevginin sınırlarını kaldırarak evrenselliğe açılan Hümanizm, insanın yaratılışına saygı duyar çünkü. Çanakkale savaşının korkunç siper savaşları sırasında, Avusturyalı bir Anzak askeri olan John Lahey, bir Türk askerinin göstermiş olduğu kahramanlık öyküsünü şöyle anlatır: “**Mermi yağmurunun ortasında bir Türk askeri siperden fırlayarak yaralı askerimizi sırtına aldı ve bizim hatlara doğru tasımaya başladı. Türk sırtındaki Avusturyalı ile yaralanmadan siperlerimizin korkuluklarına ulastı. Sırtındaki arkadasimizi kiyidan aşağıya yavaşça bıraktı.**” Ancak günümüzdeki sözde barış ortamında bile, böylesine güzel Hümanist duyguları yakalamak olası midir? Olasıdır; çünkü geçici de olsa gezegenimizde, dostluğun ve barışın kendini gösterdiği bir gerçektir kimileyin. Ağustos ve Kasım depremlerinde dünyanın tanık olduğu, Türkiye ve Yunanistan arasındaki paylaşım ve dayanışma yanında, düşmanlık duygularının nasıl yok olduğu, bir gerçektir. Ancak görünen o ki her iki ülke arasındaki, ilgi ve özveri, depremin getirdiği ölüm ve yıkımın korkusuymuş... İşte bu anlamda, korkunun yüceliğine insanın inanacağı geliyor doğrusu... Ama bu dostluk sonsuzadek, ilgi ve özveri bekliyor artık. Bu nedenle Dostluk’tan, Hümanizm’e uzanan her yoldaki çabada, barışın kazanacağına inanıyorum.

ERGIN BINGÖL
EMEKLİ ÖĞRETMEN

ADRES: Acibadem – Ulusluk Sok. Balcı Ap.

A – Blok No: 36/4 81010 Kadıköy/ İSTANBUL

Tlf: (0216) 325 24 37